

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه هیات عمومی

کلاس پرونده: ۰۰۰۲۰۲۷
شماره پرونده: ۵۸۹۸۳۳/۰۰۰۳۱۹۲۰۰۰
دادنامه: ۱۴۰۱۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۲۹۳
تاریخ: ۱۴۰۱/۰۷/۱۹
پیوست:

دیوان عدالت اداری و با ده نفر از قضات دیوان عدالت اداری قطعی یافت.

رسیدگی به بندهای ۱-۲، ۲-۳، ۲-۴، ۲-۶، ۲-۱۰، ۱۱-۲، از ماده ۲ و بند ۱-۴ و ۲-۴ از ماده ۴ از دفترچه عوارض و بهای خدمات سال ۱۴۰۰ شورای اسلامی شهر قم در دستور کار هیأت عمومی قرار گرفت.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۹/۷/۱۴۰۱ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

الف- اولاً: به موجب بند ۳ ماده ۱ قانون تغییر نام وزارت آبادانی و مسکن به وزارت مسکن و شهرسازی مصوب سال ۱۳۵۳: «طرح تفصیلی عبارت از طرحی است که براساس معیارها و ضوابط کلی طرح جامع شهر نحوه استفاده از زمین های شهری در سطح محلات مختلف شهر و موقعیت و مساحت دقیق زمین برای هر یک از آنها و وضع دقیق و تفصیلی شبکه عبور و مرور و میزان تراکم جمعیت و تراکم ساختمانی در واحدهای شهری و اولویت های مربوط به مناطق بهسازی و نوسازی و توسعه و حل مشکلات شهری و موقعیت کلیه عوامل مختلف شهری در آن تعیین می شود و نقشه ها و مشخصات مربوط به مالکیت براساس مدارک ثبتی تهیه و تنظیم می گردد» و بر مبنای ماده ۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری مصوب سال ۱۳۵۱ و قانون اصلاح قانون ماده ۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری مصوب سال ۱۳۸۹ بررسی و تصویب طرح های تفصیلی بر عهده کمیسیون ماده ۵ قانون مذکور است. ثانیاً: براساس آرای شماره ۷۹-۱۶/۷/۱۳۷۳ و ۱۲۲۴-۱۲۲۷ مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۴ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، شهرداری ها مکلف به اجرای مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری و موظف به رعایت شروط و مقررات طرح تفصیلی مصوب کمیسیون ماده ۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران هستند. بنا به مراتب فوق، بندهای (۱-۲)، (۲-۲)، (۲-۳)، (۲-۴) و (۲-۱۱) از ماده ۲ و بند (۱-۴) ماده ۴ تعرفه عوارض و بهای خدمات سال ۱۴۰۰ شهرداری قم که به تصویب شورای اسلامی این شهر رسیده و ضوابط طرح تفصیلی در آنها رعایت نشده است، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار بوده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می شود.

ب- با عنایت به اینکه در بند ۹ اصل سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بر رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه در تمام زمینه های مادی و معنوی تأکید شده و در آرای متعدد هیأت عمومی دیوان عدالت اداری از جمله رأی اخیرالصدور شماره ۱۴۰۱/۴/۷-۱۴۰۱۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۲۹۳ این هیأت، اعطای تخفیف و یا معافیت از پرداخت عوارض یا موارد مشابه آن توسط شوراهای اسلامی شهر مغایر با قانون و خارج از حدود اختیار اعلام شده است، بنابراین بند (۲-۶) از ماده ۲ تعرفه عوارض و بهای خدمات سال ۱۴۰۰ شهرداری قم که متضمن اعطای تخفیف به شرکت های تعاونی مسکن ساز و انبوه سازان مسکن است، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار بوده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می شود.

ج- هر چند براساس بند ۱۶ ماده ۸۰ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب سال ۱۳۷۵ با اصلاحات بعدی، تصویب لوایح برقراری یا لغو عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان آن با در نظر گرفتن سیاست های عمومی دولت که از سوی وزارت کشور اعلام می شود، از جمله وظایف و مسئولیت های شوراهای اسلامی شهر است، ولی بر مبنای بند ۹ اصل سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه در تمام زمینه های مادی و معنوی از وظایف دولت جمهوری اسلامی ایران است و براساس حکم مقرر در این بند وضع دو نوع عوارض بر مأخذی واحد و تحت دو عنوان مجزا به منزله اعمال تبعیض نسبت به مشمولین عوارض مربوط به مأخذ مزبور و سایر افراد بوده و از مصادیق عوارض مضاعف محسوب می شود. بنا به مراتب فوق، بند (۲-۱۰) از ماده ۲ تعرفه عوارض و بهای خدمات سال ۱۴۰۰ شهرداری قم که متضمن تعیین دو نوع عوارض است، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار بوده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می شود.

د- هر چند براساس بند ۱۶ ماده ۸۰ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب سال ۱۳۷۵ با اصلاحات بعدی، تصویب لوایح برقراری یا لغو عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان آن با در نظر گرفتن سیاست های عمومی دولت که از سوی وزارت کشور اعلام می شود، از جمله وظایف و مسئولیت های شوراهای اسلامی شهر است، ولی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری براساس آرای متعدد خود از جمله آرای شماره ۱۰۳۰-۱۲/۱۰/۱۳۹۶ و ۱۷۴۸-۱۸/۱۱/۱۳۹۹ این هیأت وضع عوارض برای بناهای احداثی ابقاء شده در کمیسیون ماده ۱۰۰ قانون شهرداری را صرفاً در رابطه با عوارض صدور پروانه ساخت مورد تأیید قرار داده و وضع عوارضی جز عوارض مذکور به میزان چند برابر، از

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه هیات عمومی

کلاس پرونده: ۰۰۰۲۰۲۷
شماره پرونده: ۵۸۹۸۳۳/۰۰۰۳۱۹۲۰۰۰
دادنامه: ۱۴۰۱۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۲۹۳
تاریخ: ۱۴۰۱/۰۷/۱۹
پیوست:

مصادیق عوارض مضاعف محسوب می‌شود. بنا به مراتب فوق، بند (2-4) از ماده 4 تعرفه عوارض و بهای خدمات سال 1400 شهرداری قم که متضمن تعیین عوارض بر بالکن و پیش آمدگی است، به دلایل مذکور در آرای صدرالذکر هیأت عمومی دیوان عدالت اداری خلاف قانون و خارج از حدود اختیار بوده و مستند به بند 1 ماده 12 و ماده 88 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 ابطال می‌شود./

حکمتعلی مظفری

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

دیوان عدالت اداری - تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبری - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری - تلفن: داخلی (۷۵۳۵) ۰۲۱ - ۵۱۲۰۰